

UZASADNIENIE

Orzeczeniem nr (...). (...). (...).971.2021 z dnia 24 sierpnia 2021 roku Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Ł., po rozpoznaniu odwołania M. J. od orzeczenia Miejskiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Ł. z dnia 21 maja 2021 roku, utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie. W uzasadnieniu wskazano, iż utrzymując w mocy zaskarżone orzeczenie w dniu 24 sierpnia 2021 roku organ odwoławczy dokonał wnikliwej analizy dokumentacji medycznej zgromadzonej w aktach oraz załączonej w postępowaniu odwoławczym, a także załączonych innych dokumentów nie stanowiących dokumentacji medycznej. Ponadto, sporządzono zaoczną ocenę lekarską specjalisty otolaryngologa i ocenę funkcjonowania społecznego. Organ odwoławczy uznał, że organ I instancji ustalając umiarkowany stopień niepełnosprawności prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe. Wojewódzki Zespół do spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Ł. podnosił, iż M. J. jest osobą z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy lub zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych, co oznacza zależność danej osoby od otoczenia, polegającą na udzieleniu wsparcia w czynnościach samoobsługowych, w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz w pełnieniu ról społecznych właściwych dla każdego człowieka, zależnych od wieku, płci, czynników społecznych i kulturowych. Posiadane schorzenia oznaczone symbolami O3-L, O5-R powodują zatem ograniczenie funkcji organizmu kwalifikujące do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. Jak wskazywał organ odwoławczy, nie znalazł on podstaw do zmiany punktu IV dotyczącego ustalenia początku niepełnosprawności. Z załączonej dokumentacji medycznej nie wynikała jednoznaczna data lub okres powstania niepełnosprawności. Zgodnie bowiem z § 14 ust. 4 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, jeżeli z przedłożonej dokumentacji, przebiegu schorzenia, orzeczeń o inwalidztwie lub niezdolności do pracy osoby zainteresowanej nie da się ustalić daty lub okresu powstania niepełnosprawności, należy wpisać wyrazy „nie da się ustalić”.

W dniu 17 września 2021 roku wnioskodawczyni M. J. złożyła odwołanie od powyższego orzeczenia wnosząc o zmianę punktu IV dotyczącego początku niepełnosprawności.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 8 lipca 2022 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi -Śródmieścia w Łodzi, X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na posiedzeniu niejawnym w oparciu o art. 148¹ k.p.c. w sprawie z wniosku M. J. przeciwko Wojewódzkiemu Zespołowi do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Ł. o ustalenie daty powstania niepełnosprawności na skutek odwołania M. J. od orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Ł. z dnia 24 sierpnia 2021 roku znak (...). (...). (...).971.2021, w punkcie 1 zmienił zaskarżone orzeczenie i poprzedzając je orzeczenie Miejskiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Ł. z dnia 21 maja 2021 roku znak (...) w ten tylko sposób, iż ustalił, że niepełnosprawność wnioskodawczyni M. J. oznaczona kodem O5 -R datuje się od 24 maja 1981 roku, w punkcie 2 oddalił odwołanie w pozostałym zakresie.

Powyższe orzeczenie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne.

M. J., urodzona (...), w dniu 16 kwietnia 2021 roku złożyła wniosek o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

Orzeczeniem z dnia 21 maja 2021 roku, nr (...), Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Ł. zaliczył M. J. do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności z symbolem przyczyny niepełnosprawności O3-L oraz O5-R. Ponadto wskazano, iż orzeczenie wydaje się na stałe, początku niepełnosprawności nie da się ustalić, z kolei ustalony stopień niepełnosprawności datuje się od 14 marca 2018 roku. Wskazania dotyczące: odpowiedniego zatrudnienia – w warunkach pracy chronionej, szkolenia, w tym specjalistycznego – nie dotyczy, zatrudnienia w zakładzie aktywności zawodowej – nie dotyczy, uczestnictwa w terapii zajęciowej – nie dotyczy, konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne, ułatwiające funkcjonowanie danej osoby – wymaga, korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, przez co rozumie się korzystanie z usług

socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki – wymaga, konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji – nie wymaga, konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji – nie dotyczy, spełniania przez osobę niepełnosprawną przesłanek określonych w art. 8 ust. 3a pkt 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku – Prawo o ruchu drogowym – nie spełnia, prawa do zamieszkiwania w oddzielnym pokoju – nie wymaga.

W dniu 11 czerwca 2021 roku M. J. złożyła odwołanie od orzeczenia Miejskiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Ł. z dnia 21 maja 2021 roku.

Po rozpoznaniu odwołania, Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Ł. w dniu 24 sierpnia 2021 roku wydał zaskarżone w niniejszym postępowaniu orzeczenie.

Z punktu widzenia biegłego ortopedy, u wnioskodawczynie rozpoznaje się skoliozę piersiowo – lędźwiową IV stopnia.

Boczne skrzywienie kręgosłupa (skolioza) u wnioskodawczynie musiało występować przed okresem dojrzewania. Uwzględniając fakt, że dojrzewanie u dziewcząt rozpoczyna się około 12 roku życia, należy stwierdzić, że początek rozwoju skoliozy u wnioskodawczynie datuje się na okres dzieciństwa. Początek pojawienia się skoliozy nie może być traktowany, jako początek uznania niepełnosprawności u wnioskodawczynie. Zgodnie z danymi z literatury medycznej, skolioza idiopatyczna, czyli skolioza o nieustalonej przyczynie rozwija się przed okresem dojrzewania i ulega znacznemu nasileniu w okresie dojrzewania. Zakończenie okresu dojrzewania przy braku chorób współistniejących zazwyczaj związane jest z zahamowaniem dalszego postępu skrzywienia kręgosłupa. Zakończenie dojrzewania u dziewcząt zachodzi zazwyczaj w 16 roku życia. Oznacza to, że stwierdzone skrzywienie kręgosłupa z garbem żebrowym u wnioskodawczynie w 1986 roku, kiedy miała ona 21 lat musiało występować już w 16 roku życia.

Nie można stwierdzić, iż boczne skrzywienie kręgosłupa występowało u wnioskodawczynie już w momencie urodzenia. Przyjęcie takiego stanowiska oznaczałoby, że wnioskodawczynie miałyby rozpoznaną skoliozę na podłożu wady wrodzonej kręgosłupa, co wiązałoby się z bardzo niepomyślnym rokowaniem na przyszłość i mogłoby wymagać leczenia operacyjnego w okresie dzieciństwa. Dokumentacja nie potwierdza tego typu skoliozy u wnioskodawczynie. Fakt leczenia się wnioskodawczynie u ortopedy od 13 roku życia i systematycznej rehabilitacji od 13 roku życia wyklucza możliwość występowania skoliozy od chwili urodzenia, ponieważ wówczas byłaby ona leczona już od dnia urodzenia z powodu skoliozy, a tego faktu nie potwierdza dokumentacja.

Początek niepełnosprawności u wnioskodawczynie powinien zostać uznany na dzień 24 maja 1981 roku, czyli na dzień zakończenia 16 roku życia.

Z punktu widzenia biegłego laryngologa, u wnioskodawczynie rozpoznaje się obustronny odbiorczy ubytek słuchu. Według Międzynarodowego Biura A. stan uszkodzenia narządu słuchu wnioskodawczynie można określić, jako średni (zakres niedosłuchu 41-70 dB).

Oslabienie słuchu wnioskodawczynie miało już miejsce w dzieciństwie. Brak jakichkolwiek świadectw lekarskich w okresie od dzieciństwa do 48 roku życia nie pozwala na potwierdzenie i ustalenie poziomu uszkodzenia narządu słuchu. W orzeczeniu lekarskim nie można powoływać się na oświadczenia o stanie zdrowia wyrażane przez osoby niemające związku z procesem leczenia wnioskodawczynie. Jest też prawdopodobne, że stan słuchu wnioskodawczynie spowodowany jest zaburzeniami genetycznymi.

Wnioskodawczynie odczuwała pogorszenie słuchu już w dzieciństwie i młodości. Stopień uszkodzenia słuchu wnioskodawczynie w okresie dzieciństwa i młodości pozwalał na zachowanie społecznej wydolności słuchu. Na potwierdzenie takiego stanu jest uzyskanie w normalnym trybie wykształcenia, w tym ukończenie z wysoką lokatą Liceum Pielęgniarskiego. Obniżony poziom słuchu nie stanowił też dla opiniowanej istotnej przeszkody przez 33 letni okres pracy pielęgniarskiej. Nie można zatem z punktu widzenia prawnego uznać wnioskodawczynie za osobę

obarczoną niepełnosprawnością od czasu dzieciństwa, czy też od 18 roku życia. Z okresu tego brak jest jakiegokolwiek dokumentacji medycznej.

Pomocy laryngologicznej opiniowana zaczęła szukać w wieku znamienym dla kobiet 48 lat. Wnioskodawczyni rozpoczęła starania o aparaty korekcyjne w momencie, kiedy zauważyła zdecydowane pogorszenie słyszenia. Najprawdopodobniej spowodowane pogorszenie wynikało z naturalnego procesu starzenia się organizmu. Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w dniu 14 listopada 2018 roku określił istniejące aktualnie u opiniowanej uszkodzenie narządu słuchu, jako stopień umiarkowany, przy czym z braku jakichkolwiek świadectw lekarskich nie miał możliwości ustalenia daty powstania niepełnosprawności.

Za moment powstania niepełnosprawności należy uznać dzień 27 maja 2013 roku, bowiem w wymienionej dacie w trakcie wizyty laryngologicznej po raz pierwszy udokumentowano rozpoznanie upośledzenia słuchu, co wiązało się z przepisaniem aparatów korygujących słuch.

Z wnioskodawczynią można się porozumieć słownie w warunkach kameralnych, przy czym obserwacja ruchu warg interlokutora nie jest bezwzględnie konieczna.

Uszkodzenie słuchu wnioskodawczyni ma charakter trwały i może się nadal pogłębiać w związku z naturalnym procesem starzenia się organizmu.

Sąd Rejonowy wskazał, że powyższy stan faktyczny ustalił na podstawie powołanych dowodów.

Sąd meriti podniósł, że na okoliczność ustalenia, od kiedy datuje się początek niepełnosprawności wnioskodawczyni (z określeniem konkretnego roku życia lub pełnej daty), dopuścił dowód z pisemnej opinii biegłego ortopedy. Na tę samą okoliczność oraz w związku z koniecznością stwierdzenia, czy z przyczyn laryngologicznych wnioskodawczyni jest osobą niepełnosprawną, dopuścił dowód z pisemnej opinii biegłego laryngologa.

Biegły ortopeda, na podstawie dokumentacji medycznej, zebranego wywiadu oraz przeprowadzonego naoczno badania ortopedycznego, rozpoznał skoliozę piersiowo – lędźwiową IV stopnia. Biegły ocenił, iż boczne krzywienie kręgosłupa (skolioza) u wnioskodawczyni musiało występować przed okresem dojrzewania tj. przed 12 rokiem życia. Jednakże, według biegłego, początku pojawienia się skoliozy nie można utożsamiać z początkiem uznania niepełnosprawności wnioskodawczyni. Ostatecznie, biegły wskazał, iż stwierdzone skrzywienie kręgosłupa z garbem żebrowym u wnioskodawczyni w 1986 roku, kiedy miała ona 21 lat, musiało występować już w 16 roku życia. Oznaczało to zatem zdaniem Sądu Rejonowego, że początek niepełnosprawności u wnioskodawczyni powinien zostać uznany na dzień 24 maja 1981 roku, czyli na dzień zakończenia przez nią 16 roku życia.

W stosunku do pierwotnej opinii biegłego ortopedy wnioskodawczyni złożyła zastrzeżenia, które w ocenie Sądu meriti wyrażały subiektywną ocenę M. J. w zakresie stanu jej niepełnosprawności w zakresie narządów ruchu i okresu, od kiedy się rozpoczęła. Zastrzeżenia odwołującej się w żaden sposób nie wpłynęły na ostateczne stanowisko biegłego, który wykluczył również wystąpienie u wnioskodawczyni skoliozy w momencie urodzenia, bowiem oznaczałoby, że wnioskodawczyni miałyby rozpoznaną skoliozę na podłożu wady wrodzonej kręgosłupa, co wiązałoby się z niepomyślnym rokowaniem na przyszłość i mogłoby wymagać leczenia operacyjnego w okresie dzieciństwa, z kolei dokumentacja nie potwierdzała tego typu skoliozy u wnioskodawczyni.

Biegły laryngolog, po zapoznaniu się z aktami sprawy, dostępną dokumentacją medyczną oraz po przeprowadzeniu badania laryngologicznego, stwierdził u wnioskodawczyni obustronny odbiorczy ubytek słuchu. Biegły laryngolog podkreślał, że osłabienie słuchu wnioskodawczyni miało już miejsce w dzieciństwie, jednakże nie zidentyfikował jakichkolwiek świadectw lekarskich w okresie od dzieciństwa do 48 roku życia, co nie pozwalało na potwierdzenie i ustalenie poziomu uszkodzenia narządu słuchu. Biegły laryngolog zwracał uwagę na to, iż stopień uszkodzenia słuchu wnioskodawczyni w okresie dzieciństwa i młodości pozwalał na zachowanie społecznej wydolności słuchu, a obniżony poziom słuchu nie stanowił również dla wnioskodawczyni istotnej przeszkody przez 33 letni okres pracy pielęgniarzkiej. W ocenie biegłego, M. J. nie można było uznać za osobę obarczoną niepełnosprawnością od czasu

dzieciństwa, czy też od 18 roku życia z punktu widzenia laryngologicznego. Według biegłego, pogorszenie słyszenia wnioskodawczyni wynikało z naturalnego procesu starzenia się organizmu, a uszkodzenie słuchu może się pogłębiać w związku z tym procesem.

W pisemnej opinii uzupełniającej biegły podtrzymał prezentowane stanowisko w sprawie. Zastrzeżenia wnioskodawczyni nie pozwalały na zmianę sformułowanych przez biegłego wniosków. Wnioskodawczyni nie przedstawiła nowych faktów, które rzutowałyby na ocenę dokonaną przez biegłego. Twierdzenia wnioskodawczyni zawarte w pismach procesowych nie znalazły potwierdzenia w dostępnej dokumentacji medycznej, która w żaden sposób nie pozwoliła na ustalenie niepełnosprawności wnioskodawczyni od okresu dzieciństwa biorąc pod uwagę, iż obniżony poziom słuchu nie utrudnił wnioskodawczyni zdobycia wykształcenia i aktywności zawodowej.

Wnioskodawczyni nie wskazała na uchybienia biegłych przy wydawaniu opinii i formułowaniu wniosków, które mogłyby je podważać.

Przedstawione w sprawie opinie były logiczne, merytorycznie prawidłowe i odpowiadały postawionej tezie dowodowej, a ponadto zawierały czytelne wnioski. Ustalenia biegłych ponadto w całości korespondowały ze znajdującą się w aktach sprawy dokumentacją. Sąd Rejonowy uznał w związku z powyższym, iż opinie te posiadały ostateczną wartość dowodową i stanowiły podstawę do wydania merytorycznego rozstrzygnięcia w sprawie.

Sąd meriti zważył, że odwołanie zasługiwało na uwzględnienie jedynie w części, w pozostałym zakresie podlegało oddaleniu, jako bezzasadne.

Sąd Rejonowy podkreślił, że w niniejszym postępowaniu, wnioskodawczyni M. J. odwołała się od orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Ł. z dnia 24 sierpnia 2021 roku, którym utrzymano w mocy orzeczenie Miejskiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Ł. z dnia 21 maja 2021 roku. Wnioskodawczyni wносиła o zmianę punktu IV orzeczenia, który stwierdzał, iż początku niepełnosprawności M. J. nie da się ustalić. Dodatkowo, wnioskodawczyni wystąpiła z roszczeniem o przyznanie jej zasiłku pielęgnacyjnego.

Na wstępie, zdaniem Sądu Rejonowego, należy podkreślić, iż w sprawach wszczętych na skutek odwołania od orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Ł., zakres kognicji Sądu ogranicza się jedynie do weryfikacji treści wyżej wymienionego orzeczenia oraz poprzedzającego go orzeczenia - w tym wypadku - Miejskiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Ł.. Żądanie przyznania zasiłku pielęgnacyjnego, sformułowane przez wnioskodawczynię, nie podlegało zatem rozpoznaniu w przedmiotowym postępowaniu, w którym Sąd badał podstawy faktyczne i prawne wydanych przez Zespoły do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Ł. orzeczeń. Odwołanie M. J. podlegało zatem w tych granicach oddaleniu.

Stosownie do treści art. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych ustawa dotyczy osób, których niepełnosprawność została potwierdzona orzeczeniem:

- 1) o zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności określonych w art. 3 lub
- 2) o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy na podstawie odrębnych przepisów, lub
- 3) o niepełnosprawności, wydanym przed ukończeniem 16 roku życia

- zwanych dalej "osobami niepełnosprawnymi" (t.j. Dz.U.2021.573 z późn. zm.).

Zgodnie natomiast z art. 3 ust. 1 pkt 1 - 3 wyżej wymienionej ustawy ustala się trzy stopnie niepełnosprawności, które stosuje się do realizacji celów określonych ustawą: znaczny, umiarkowany oraz lekki.

Orzeczenie ustalające stopień niepełnosprawności stanowi także podstawę do przyznania ulg i uprawnień na podstawie odrębnych przepisów (art. 3 ust. 2).

Według art. 4 ust. 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych (ust.2).

Do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne (ust.3).

Niezdolność do samodzielnej egzystencji oznacza naruszenie sprawności organizmu w stopniu uniemożliwiającym zaspokajanie bez pomocy innych osób podstawowych potrzeb życiowych, za które uważa się przede wszystkim samoobsługę, poruszanie się i komunikację (ust.4).

Standardy w zakresie kwalifikowania do lekkiego, umiarkowanego i znacznego stopnia niepełnosprawności określają § 29 - § 31 Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 roku w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz.U. z 2021 r, poz. 857).

Zgodnie z § 14 ust. 4 wyżej wymienionego Rozporządzenia, jeżeli z przedłożonej dokumentacji, przebiegu schorzenia, orzeczeń o inwalidztwie lub niezdolności do pracy osoby zainteresowanej nie da się ustalić daty lub okresu powstania niepełnosprawności, należy wpisać wyrazy "nie da się ustalić".

W ocenie Sądu Rejonowego, zgodnie z zebraniem materiałem dowodowym, zmiana punktu IV orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Ł. z dnia 24 sierpnia 2021 roku oraz orzeczenia Miejskiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Ł. z dnia 21 maja 2021 roku mogła zostać przeprowadzona jedynie w pewnym zakresie. Jak wynika bowiem z wydanej na potrzeby niniejszego postępowania opinii biegłego ortopedy, biorąc pod uwagę rozpoznanie u wnioskodawczynie bocznego skrzywienia kręgosłupa (skoliozy), początek niepełnosprawności u M. J. datuje się na dzień 24 maja 1981 roku tj. na dzień zakończenia przez nią 16 roku życia. Biegły ocenił bowiem, że stwierdzone skrzywienie kręgosłupa z garbem żebrowym u wnioskodawczynie w 1986 roku, kiedy posiadała ona 21 lat, musiało występować już w 16 roku życia. Z kolei, z punktu widzenia biegłego laryngologa, który zidentyfikował u wnioskodawczynie obustronny odbiorczy ubytek słuchu, nie można był o ustalić niepełnosprawności od dzieciństwa, ani od 18 roku życia z uwagi na brak odpowiedniej dokumentacji medycznej. Poczynienie odpowiednich ustaleń dotyczących uszkodzenia słuchu u wnioskodawczynie w okresie od dzieciństwa do 48 roku życia był uniemożliwione ze względu na niedostępność właściwych świadectw medycznych. Według biegłego, za moment powstania niepełnosprawności należało uznać dzień 27 maja 2013 roku. Podczas wizyty laryngologicznej w tym dniu po raz pierwszy udokumentowano rozpoznanie upośledzenia słuchu, co wiązało się z przepisaniem aparatów korygujących słuch.

Biorąc wszystkie okoliczności sprawy oraz obowiązujące przepisy prawa, Sąd Rejonowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone orzeczenie oraz poprzedzające je orzeczenie Miejskiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Ł. z dnia 21 maja 2021 roku w ten tylko sposób, że ustalił, iż niepełnosprawność wnioskodawczynie M. J. oznaczoną kodem 05 – R datuje się od 24 maja 1981 roku.

Na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd I instancji oddalił odwołanie w pozostałym zakresie, jako bezzasadne.

Od powyższego wyroku apelację złożyła wnioskodawczyni M. J. zaskarżając przedmiotowe orzeczenie w zakresie punktu 2.

Skarżąca podkreśliła, że w niniejszej sprawie doszło do błędnej oceny przez Sąd Rejonowy części materiału zgromadzonego w sprawie w postaci opinii biegłego sądowego lekarza otolaryngologa A. L.. Według apelującej opinia ta została skutecznie przez nią zakwestionowana przedłożonymi dokumentami i podniesionymi zarzutami sformułowanymi w pismach procesowych. W ocenie ubezpieczonej nie można było ustalić daty wystąpienia u niej niedosłuchu, bez ustalenia dokładnej przyczyny jego wystąpienia. Nadto zdaniem skarżącej Sąd Rejonowy pominął istotny dowód w sprawie w postaci zaświadczenia genetyka ze (...) Centrum (...) w K. potwierdzające, że niedosłuch wystąpił u niej już od dzieciństwa.

Mając na uwadze powyższe zarzuty wnioskodawczyni wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku, poprzez ustalenie, że niepełnosprawność powstała od dzieciństwa.

Na terminie rozprawy apelacyjnej z dnia 3 listopada 2022 r. wnioskodawczyni poparła apelację.

Odpowiedzi na apelację nie wniesiono.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego apelacja wnioskodawczyni M. J. nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie wskazać należy, że Sąd Rejonowy wydał zaskarżony wyrok na posiedzeniu niejawnym do czego uprawniał art. 148¹ k.p.c., zgodnie z którym Sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, między innymi w sytuacji, gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, sąd uzna - mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych - że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. Rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym jest niedopuszczalne, jeżeli strona w pierwszym piśmie procesowym złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy.

W toku postępowania pierwszo instancyjnego strony nie wnosiły bowiem o rozpoznanie sprawy na rozprawie, a złożone pisma procesowe i brak wniesienia dalszych wniosków dowodowych, dawały podstawę do przyjęcia, że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. W przypadku, gdyby głosy stron miały się ograniczyć tylko do powtórzenia argumentacji zawartej w pismach procesowych, to wyznaczanie rozprawy tylko w tym celu nie wydaje się uzasadnione. (tak wyrok SA w Gdańsku z dnia 26.06.2018, III AUa 1815/17). Sprawa w świetle stanowisk stron i zebranych dokumentów nie budziła żadnych wątpliwości. (por. wyrok SA w Warszawie z dnia 26.04.2018, VI ACA 1694/17)

Przechodząc do dalszego rozpoznania sprawy wskazać trzeba, że apelująca nie korzystając z pomocy profesjonalnego pełnomocnika, nie sformułowała wobec zapadłego orzeczenia Sądu I instancji konkretnych zarzutów naruszenia prawa procesowego bądź prawa materialnego. Jednakże ze szczegółowej analizy treści apelacji powódki można wywnioskować, iż powołuje się ona na ewentualne naruszenie art. 233 k.p.c. poprzez błędną ocenę przez Sąd Rejonowy części materiału zgromadzonego w sprawie w postaci opinii biegłego sądowego lekarza otolaryngologa A. L..

Odnosząc się do tego zarzutu apelacji stwierdzić należy, że orzeczenie Sądu Rejonowego jest prawidłowe i znajduje oparcie zarówno w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, jak i obowiązujących przepisach prawa.

Sąd II instancji w pełni aprobując i przyjmując ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego, jako własne, jednocześnie stwierdził, że nie zachodzi obecnie potrzeba powielania w tym miejscu tych ustaleń. Wskazać należy, że w myśl utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego, jeżeli uzasadnienie orzeczenia pierwszoinstancyjnego sporządzonego zgodnie z wymaganiami art. 328§2 k.p.c. spotyka się z pełną aprobatą sądu drugiej instancji to wystarczy, że da on temu wyraz w treści uzasadnienia swego orzeczenia, bez powtarzania szczegółowych ustaleń faktycznych i wnioskowań

prawniczych zawartych w motywach zaskarżonego orzeczenia. (por. wyrok SN z 5.11.1998r., I PKN 339/98, OSNAPiUS 1999/24/, por. postanowienie SN z 22 kwietnia 1997 r., sygn. akt II UKN 61/97 - OSNAP 1998 r. Nr 3, poz. 104; wyrok SN z 8 października 1998 r., sygn. akt II CKN 923/97 - OSNC 1999 r., z. 3, poz. 60; wyrok SN z 12 stycznia 1999 r., sygn. akt I PKN 21/98 - OSNAP 2000, Nr 4, poz. 143).

Zgodnie z treścią art. 233 § 1 kpc Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów, według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego.

Oznacza to, że wszystkie ustalone w toku postępowania fakty powinny być brane pod uwagę przy ocenie dowodów, a tok rozumowania Sądu powinien znaleźć odzwierciedlenie w pisemnych motywach wyroku. W ocenie Sądu Okręgowego skuteczny zarzut przekroczenia granic swobody w ocenie dowodów może mieć miejsce tylko w okolicznościach szczególnych. Dzieje się tak w razie pogwałcenia reguł logicznego rozumowania bądź sprzeniewierzenia się zasadom doświadczenia życiowego (por. wyrok SN z 6.11.2003 r. II CK 177/02 niepubl.). Dla skuteczności zarzutu naruszenia swobodnej oceny dowodów nie wystarcza zatem stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest bowiem wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie Sądu w tym zakresie. W szczególności skarżący powinien wskazać jakie kryteria oceny dowodów naruszył Sąd przy ocenie konkretnych dowodów uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając. Ponadto jeżeli z określonego materiału dowodowego Sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to dokonana ocena nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego można było wysnuć wnioski odmienne (postanowienie SN z 23.01.2001 r. IV CKN 970/00, niepubl. wyrok SN z 27.09.2002 r. II CKN 817/00).

Stosownie do treści art. 233 § 1 k.p.c. Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów, według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Z kolei w świetle zaś art. 328 § 2 k.p.c., uzasadnienie wyroku powinno zawierać wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie: ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, oraz wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Zgodnie natomiast z treścią art. 278 § 1 k.p.c. dopuszczenie dowodu z opinii biegłego następuje w wypadkach gdy dla rozstrzygnięcia sprawy wymagane są wiadomości „specjalne”.

W ramach przyznanej swobody w ocenie dowodów wynikającej art. 233 k.p.c., Sąd I instancji powinien zbadać wiarygodność i moc dowodu z opinii biegłego sądowego dokonując oceny tego dowodu według własnego przekonania i na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału (wyrok SN z 2003-10-30 IV CK 138/02 L.). Powyższe powinno znaleźć odzwierciedlenie w pisemnych motywach wyroku (art. 328 § 2 k.p.c.). Niemniej jednak polemika z opinią biegłego nie uzasadnia zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. (wyrok SN z 2002-01-09 II UKN 708/00 L.). Dla obalenia twierdzeń biegłego specjalisty nie wystarcza zatem przeświadczenie strony, iż fakty wyglądają inaczej, lecz koniecznym jest również rzeczowe wykazanie, iż wystawiona przez biegłego opinia jest niespójna bądź merytorycznie błędna.

Dowód z opinii biegłego jest przeprowadzony prawidłowo, jeżeli Sąd uzyskał od biegłego wiadomości specjalne niezbędne do merytorycznego i prawidłowego orzekania, a tylko brak w opinii fachowego uzasadnienia wniosków końcowych, uniemożliwia prawidłową ocenę jej mocy dowodowej (wyrok SN z 2000-06-30 II UKN 617/99 OSNAPiUS 2002/1/26).

Zdaniem Sądu II instancji materia przedmiotowego sporu, tj. ocena stopnia niepełnosprawności wnioskodawczyni i daty jej powstania, tzn. ocena stanu zdrowia oraz niezdolności do pracy bądź ograniczonej zdolności do pracy (wyłącznie w warunkach pracy chronionej) nadto ewentualnej konieczności zapewnienia w celu pełnienia ról społecznych, częściowej albo czasowej pomocy innym osób wymagała wiadomości specjalnych i musiała znaleźć

oparcie w dowodzie z opinii biegłego, nie zaś tylko w subiektywnym odczuciu zainteresowanej rozstrzygnięciem strony.

W rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy uczynił podstawą swego rozstrzygnięcia opinie biegłych lekarzy: ortopedy oraz otolaryngologa.

W ocenie Sądu Okręgowego dokonana przez Sąd Rejonowy ocena zgromadzonego w postępowaniu materiału dowodowego jest – wbrew twierdzeniom strony apelującej – prawidłowa. Zarzuty skarżącej sprowadzają się jedynie do polemiki ze stanowiskiem Sądu I instancji i interpretacją dowodów dokonaną przez ten Sąd jako takie nie mogą się ostać. Apelująca przeciwstawia bowiem ocenie dokonanej przez Sąd I instancji swoją analizę zgromadzonego materiału dowodowego. Jednocześnie jednak w apelacji wnioskodawczyni skutecznie nie wykazała, iż materiał dowodowy w sprawie był oceniony nieprawidłowo a ostatecznie wywiedzione przez Sąd Rejonowy wnioski były nielogiczne i wewnętrznie sprzeczne.

Wnioskodawczyni kwestionuje ustalenie Sądu Rejonowego, że niepełnosprawność datuje się od 24 maja 1981 roku.

Powyższe ustalenie Sąd I instancji prawidłowo wywiódł z wiarygodnej opinii biegłego sądowego lekarza ortopedy P. S.. Natomiast jak bezspornie wynika z opinii biegłego otolaryngologa A. L. pomimo osłabienia słuchu ubezpieczonej już w dzieciństwie to jednak brak było możliwości ustalenia wcześniejszej data powstania niepełnosprawności, niż dzień 27 maj 2013 roku (data pierwszego udokumentowanego rozpoznania upośledzenia słuchu). Brak jest bowiem w sprawie dokumentacji medycznej z przebiegu leczenia laryngologicznego wnioskodawczyni z okresu od dzieciństwa do 48 roku życia, która potwierdzałaby wcześniejszą datę uszkodzenia narządu słuchu. Twierdzenia przeciwne ubezpieczonej podniesione w pismach procesowych nie zostały poparte żadną dokumentacją medyczną w tym zakresie.

Podporządkowanie się zaś obowiązującym w procesie cywilnym zasadom, w tym zasadzie kontrydiktoryjności, wymaga, aby strony powoływały dowody na poparcie swych twierdzeń, albowiem sądy ustalają fakty na podstawie dowodów. Aspekt procesowy (formalny) dotyczy obowiązków (powinności) stron procesu cywilnego w zakresie przedstawiania dowodów potrzebnych do rozstrzygnięcia sprawy. Wynika on z treści art. 3 k.p.c. oraz 232 k.p.c. Aspekt materialnoprawny dotyczy natomiast negatywnych skutków, jakie wiążą się z nieudowodnieniem przez stronę faktów, z których wywodzi ona skutki prawne (art. 6 k.c.). Przyjmuje się, że przedstawienie przez stronę dowodu w celu wykazania określonych twierdzeń o faktach, z których wywodzi dla siebie korzystne skutki, jest nie tyle jej prawem czy obowiązkiem procesowym, co ciężarem procesowym, wynikającym i zagwarantowanym przepisami prawa, przede wszystkim w jej własnym interesie. To interes strony nakazuje jej podjąć wszelkie czynności procesowe w celu udowodnienia faktów, z których wywodzi korzystne skutki prawne.

Samo zatem twierdzenie strony nie jest dowodem, a twierdzenie dotyczące istotnej dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności (art. 227 k.p.c.) powinno być udowodnione przez stronę to twierdzenie zgłaszającą (art. 232 k.p.c.).

Dokument w postaci zaświadczenia genetyka ze (...) Centrum (...) w K. nie stanowił dokumentacji medycznej na okoliczność stanu zdrowia ubezpieczonej, gdyż nie został wystawiony przez lekarza bezpośrednio udzielającego M. J. jako pacjentce świadczeń zdrowotnych oraz koordynującego jej proces leczenia laryngologicznego.

W tym stanie rzeczy wobec braku pełnej dokumentacji medycznej, opinia biegłego laryngologa nie została skutecznie zakwestionowana przez wnioskodawczynię M. J. na etapie postępowania I instancyjnego.

Biegły A. L. zapoznał się z całokształtem przedłożonej dokumentacji lekarskiej z przebiegu chorób i leczenia wnioskodawczyni i na podstawie tej dokumentacji oraz badania bezpośredniego wydał opinię. Szczegółowo analizując treść tej opinii za Sądem Rejonowym uznać trzeba, że opinia tego biegłego jest jasna, wnikliwa, spójna, logiczna i obiektywna, w sposób przejrzysty i wyczerpujący opisuje stan zdrowia M. J. oraz sporządzona została zgodnie z wymaganiami fachowości i niezbędną wiedzą w zakresie stanowiącym jej przedmiot, będąc tym samym wiarygodnym źródłem dowodowym.

Biegły otolaryngolog na żądanie strony uzupełnił swoją opinię podstawową wyjaśniając w rzetelny i dokładny sposób podstawy swojego stanowiska i podtrzymując wnioski końcowe. Biegły ten w sposób szczegółowy odniósł się do zarzutów sformułowanych przez stronę odwołującą się.

Opinia ta została wydana stosownie do specjalności i doświadczenia zawodowego biegłego oraz w oparciu o dostępny materiał dowodowy i badanie na osobie wnioskodawczyni, a przedstawione przez biegłego wnioski były jasne, zrozumiałe i precyzyjne. Opinia biegłego otolaryngologa była pełna, nie zawierała sprzeczności ani braków, które mogłyby skutkować pozbawieniem jej mocy dowodowej.

W ocenie Sądu Okręgowego, za Sądem Rejonowym uznać trzeba, że wnioskodawczyni, która nie dysponowała dokumentacją medyczną z daty wcześniejszej w zakresie leczenia laryngologicznego, nie wskazała na uchybienia biegłego otolaryngologa przy wydawaniu opinii i formułowaniu wniosków, które mogłyby ją podważać. Należy bowiem podkreślić, iż podstawą zakwestionowania opinii nie może być fakt, iż treść wydanej w sprawie opinii nie jest zbieżna z zapytowaniami oraz stanowiskiem w sprawie danej strony. Innymi słowy, nie można kwestionować opinii tylko dlatego, że de facto strona nie jest zadowolona z opinii przedstawionej przez dotychczasowego biegłego. Słusznie wskazuje się w judykaturze, opowiedzenie się za odmiennym stanowiskiem oznaczałoby bowiem przyjęcie, że należy przeprowadzić dowód z wszelkich możliwych biegłych, by upewnić się, czy niektórzy z nich nie byłiby takiego zdania, jak strona kwestionująca (vide m. in.: wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 28 lutego 2013 roku w sprawie III AUa 1180/12, LEX 1294835; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 22 lutego 2013 roku w sprawie I ACa 76/12, LEX 1312019). Zgodnie z ugruntowanym orzecnictwem, przyczynami mogącymi przemawiać za koniecznością uzyskania dodatkowej opinii od innego biegłego są na przykład nielogiczność wyciągniętych przez niego wniosków, zawarcie w opinii sformułowań niekategorycznych, niejednoznacznych czy też brak dostatecznej mocy przekonywującej opinii (tak m.in. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 12 lutego 2013 roku w sprawie I ACa 980/12, LEX 1293767; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 3 kwietnia 2013 roku w sprawie I ACa 148/13, LEX 1313335).

W tym stanie rzeczy stosownie do treści wiarygodnej opinii przedmiotowego biegłego osłabienie słuchu wnioskodawczyni miało już miejsce w dzieciństwie jednakże brak jakichkolwiek świadectw lekarskich w okresie od dzieciństwa do 48 roku życia nie pozwala na potwierdzenie i ustalenie poziomu uszkodzenia narządu słuchu. Wnioskodawczyni odczuwała pogorszenie słuchu już w dzieciństwie i młodości. Aczkolwiek stopień uszkodzenia słuchu wnioskodawczyni w okresie dzieciństwa i młodości pozwalał jej na zachowanie społecznej wydolności słuchu. Na potwierdzenie takiego stanu jest uzyskanie w normalnym trybie wykształcenia. Obniżony poziom słuchu nie stanowił też dla opiniowanej istotnej przeszkody przez 33 letni okres pracy pielęgniarzkiej. Nie można zatem uznać wnioskodawczyni za osobę obciążoną niepełnosprawnością od czasu dzieciństwa, czy też od 18 roku życia. Z okresu tego brak jest bowiem jakiegokolwiek dokumentacji medycznej.

Za moment powstania niepełnosprawności należy uznać dzień 27 maja 2013 roku, bowiem w wymienionej dacie w trakcie wizyty laryngologicznej po raz pierwszy udokumentowano rozpoznanie upośledzenia słuchu, co wiązało się z przepisaniem aparatów korygujących słuch.

Uznać zatem należy, że w rozpoznawanej sprawie biegły otolaryngolog w sposób logiczny i przekonujący uzasadnił swoje stanowisko wyraźnie stwierdzając, iż za datę powstania niepełnosprawności należy uznać dzień 27 maja 2013 r. Skarżąca w apelacji nie przedstawiła zaś żadnych merytorycznych zarzutów, które skutecznie podważałyby wskazane powyżej ustalenia lekarskie. Zauważyć należy, iż biegły bezpośrednio odniósł się do rozpoznanego u wnioskodawczyni schorzenia i szczegółowo, spójnie oraz logicznie przedstawił wnioski końcowe. Powyższe świadczy o tym, że wnioskodawczyni jedynie w sposób subiektywny w przypadku braku pełnej dokumentacji medycznej odmiennie niż biegły specjalista ocenia swój stan zdrowia, a to w ocenie Sądu Okręgowego nie daje jednak podstaw do ustalenia wcześniejszej daty powstania niepełnosprawności. W ocenie Sądu Okręgowego, brak jest zatem jakiegokolwiek podstaw do kwestionowania wniosków Sądu Rejonowego opartych na opinii powołanego biegłego i stwierdzenia, iż nie odzwierciedlały one stanu zdrowia wnioskodawczyni. Wskazać należy, iż Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy przeprowadził postępowanie. Rozważył cały zebrany w sprawie materiał dowodowy i na jego podstawie trafnie wywiódł, iż niepełnosprawność wnioskodawczyni M. J. datuje się od 24 maja 1981 roku a nie od dzieciństwa,

gdyż takowych wniosków nie można w żaden sposób wysnuć z opinii biegłego ortopedy oraz biegłego otolaryngologa. Natomiast twierdzenia skarżącej, poparte tylko i wyłącznie jej subiektywnym stanowiskiem, iż okoliczności dotyczące stanu jej zdrowia wyglądały inaczej, jako bezzasadna polemika z opinią biegłego otolaryngologa nie mogła przynieść spodziewanego przez skarżącą skutku procesowego.

Zajmując stanowisko w przedmiocie apelacji ubezpieczonej, wskazać należy, iż podniesione przez nią zarzuty nie zasługują na uwzględnienie i sprowadzają się do lakonicznej polemiki z opinią wskazanego wyżej biegłego. W ocenie Sądu Okręgowego, brak jest podstaw do kwestionowania wniosków biegłego tylko na tej podstawie, iż odczucia skarżącej, co do daty wystąpienia u niej schorzenia są odmienne.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, iż Sąd I instancji przeprowadził wystarczające do rozstrzygnięcia sporu postępowanie dowodowe, dochodząc ostatecznie do wniosku, że niepełnosprawność wnioskodawczynie M. J. datuje się od 24 maja 1981 roku.

Reasumując zarzuty apelacji okazały się nieskuteczne i nie mogą prowadzić do zmiany bądź uchylecia zaskarżonego orzeczenia.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy w Łodzi na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć wnioskodawczynie.

24 XI 2022 roku.